

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ І.В.Геруш
“ 06 ” _____ 2021 р.

**ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни
«ЛАТИНСЬКА МОВА ТА МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ»**

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність 225 Медична психологія

Освітній ступінь магістр

Курс навчання 1

Форма навчання денна

Кафедра іноземних мов

Схвалено на методичній нараді кафедри іноземних мов 30 серпня 2021 року, протокол № 2

Завідувач кафедри

(Рак О.М.)

Схвалено предметною методичною комісією з суспільних та гуманітарних дисциплін 31 серпня 2021 року протокол №1

Голова предметної методичної комісії

(Зорій Н.І.)

Чернівці – 2021

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	іноземних мов
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Синиця Валентина Григорівна – кандидат філологічних наук, доцент synucja.valentyna@bsmu.edu.ua Телеки Марія Михайлівна - кандидат філологічних наук, доцент maria.teleki@bsmu.edu.ua Бицько Наталія Іванівна – кандидат філологічних наук, доцент natash bytsko.nataliya@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/inozemnih-mov/
Веб-сайт кафедри	http://languages.bsmu.edu.ua/
E-mail	f.languages@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, Театральна площа 2
Контактний телефон	+38 (0372)52-52-70

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	3,0
Загальна кількість годин	90
Лекції	-
Практичні заняття	70
Самостійна робота	20
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль №1 підсумковий модульний контроль №2

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Дисципліна «Латинська мова» надає студентам комплекс необхідних знань з основ граматики латинської мови (фонетика, морфологія, елементи синтаксису) і лексики як основи утворення міжнародних наукових медичних термінів з трьох підсистем медичної терміносистеми: анатоно-гістологічної, фармацевтичної, клінічної. Тому перед студентами спеціальності 225 «Медична психологія» ставиться виключно професійне завдання – активно оволодіти латинською загальномедичною термінологією та вузькоспрямованою термінологією спеціальності «Медична психологія» з метою застосування в комунікативних технологіях, оформленні медичної документації.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcija-shhodo-ocziynyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);

- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань, контрольних робіт та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
українська мова за професійним спрямуванням - для ефективного розуміння теоретичного матеріалу дисципліни та якісного використання фахової мовної культури в процесі комунікації, а також для використання українізованих латинських медичних термінів спеціальності «Медична психологія» у професійному спілкуванні	анатомія людини – для розуміння структури латинських анатомічних термінів відповідно до чинної з 1995 року Parisiana Nomina Anatomica (PNA)
іноземна мова - для ефективного вивчення, закріплення і якісного використання міжнародної професійної мовної культури в сучасному спілкуванні, а також для використання термінів латинського походження в англійській термінології медичної психології	гістологія, ембріологія, цитологія – для розуміння структури латинських гістологічних термінів відповідно до чинної Lenigradensia Nomina Histologica (LNH)
хімія - для ефективного розуміння та вивчення латинських найменувань хімічних елементів та загальних принципів побудови фармакопейних назв оксидів, солей, ефірів, кислот	клінічні дисципліни: внутрішні хвороби, медична психологія, психіатрія – для розуміння латинських клінічних термінів відповідно до Міжнародної класифікації хвороб 10 перегляду
біологія - для ефективного розуміння та вивчення латинських назв медичної генетики, медичної паразитології.	фармакологія, клінічна фармакологія – для оформлення латинської частини рецепта на рецептурному бланку з дотриманням чинних норм щодо виписування рецептів у повній формі та з використанням рецептурних скорочень

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6. 1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни є засвоєння базової професійної термінологічної лексики з елементами нормативної граматики латинської мови, необхідної для роботи за спеціальністю «Медична психологія»

6.2. **Основне завдання** навчальної дисципліни: закласти основи термінологічної компетенції фахівця-медичного психолога, здатного під час вивчення на профільюючих кафедрах університету психологічних закономірностей змін і відновлювання психічної діяльності за різних патологічних станів, при аномаліях розвитку та дезадаптаціях, їх психодіагностику, психотерапію, психокорекцію, реабілітацію та психопрофілактику, а також у подальшій своїй професійній діяльності свідомо і коректно користуватися відповідною медичною термінологією греко-латинського походження як в латинській, так і українській орфографії

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

7.1. Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми медичної психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Здатність застосовувати знання, уміння, навички, особисті якості, здібності з метою розв'язування типових та складних спеціалізованих задач під час професійної діяльності або навчання.

7.2. Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

7.3. Фахові (спеціальні) компетентності:

ФК 1. Здатність до збирання та критичного опрацьовування, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.

ФК 9. Здатність до використання науково верифікованих методів та технік, використання моно- і комбінованих схем комплексного лікування з застосуванням медикаментозної терапії.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

ПРН 2. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження, критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки, представляти результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії.

ПРН 9. Вести медичну документацію згідно вимог чинного законодавства та стандартів.

8.1 Знати:

фонетичну структуру латинської мови, включаючи вимову літер і акцентуацію;

граматичні конструкції і основні термінотворчі елементи, необхідні для письмової комунікації латинською мовою в професійній діяльності;

основні правила оформлення латинської частини рецепта;

тривіальні найменування лікарських засобів, які використовуються в практичній роботі медичного психолога;

частотні відрізки в назвах лікарських засобів, які характеризують належність до фармакологічної групи або вказують на терапевтичну дію;

класифікацію лікарських форма та особливості прописування рецептів на кожен форму;

початкові і кінцеві терміноелементи, які використовуються для конструювання латинських однослівних клінічних термінів-комполітів відповідно до Міжнародної класифікації хвороб 10 перегляду;

основні правила оформлення латинською мовою розширених діагнозів чи їх фрагментів базові термінологічні одиниці латинською мовою з трьох підсистем медичної терміносистеми: анатомо-гістологічної, фармацевтичної, клінічної

8.2. Уміти:

читати, перекладати, тлумачити латинські анатомо-гістологічні, клінічні та фармацевтичні терміни,

аналізувати та конструювати латинською мовою спеціальні терміни фаху «Медична психологія»;

відтворювати усно і письмово сталі медичні вирази, на рівні автоматизму оперувати латинською термінологією, що використовується при збиранні анамнезу про пацієнта та оцінюванні результатів лабораторних, інструментальних досліджень, веденні медичної документації, обробці державної, соціальної та медичної інформації;

прописувати рецепти у повній формі та з використанням рецептурних скорочень;

оперувати латинськими однослівними та багатослівними термінами при вивченні і засвоєнні дисциплін: «Анатомія людини», «Гістологія, ембріологія і цитологія», «Фізіологія», «Патофізіологія», «Патологічна анатомія», «Фармакологія» та дисциплін клінічного спрямування;

коректно і грамотно використовувати латинську мову в стандартних професійних ситуаціях.

8.3. Демонструвати:

спроможність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях;

знання та розуміння предметної області та розуміння професії;

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

здатність використовувати латинську медичну термінологію у письмовій формі при оформленні медичної документації, діагнозів та виписуванні рецептів;

здатність аналізувати найменування лікарських препаратів та розуміти семантику наявних частотних відрізків;

здатність інтерпретувати зміст латинських медичних термінів державною мовою під час навчання та в практичній діяльності фахівця;

здатність застосовувати набуті знання для розуміння міждисциплінарних зв'язків у процесі оволодіння дисциплінами медичного профілю.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС) –

1 модуль: Фонетичне, лексико-граматичне забезпечення вивчення теми “Структура анатомо-гістологічних термінів” містить чотири змістових модулі; **2 модуль:** «Лексико-синтаксичне забезпечення вивчення латинської фармацевтичної та клінічної термінології» містить два змістових модулі.

Опис кожного модуля дисципліни

1 модуль: Фонетичне, лексико-граматичне забезпечення вивчення теми «Структура анатомо-гістологічних термінів»

Змістовий модуль 1. Фонетика. Структура анатомо-гістологічних термінів

Змістовий модуль 2. Системне вивчення прикметників I – II групи.

Змістовий модуль 3. Системне вивчення іменників I, II, III, IV, V відмін і прикметників I – II групи як засобу побудови анатомо-гістологічних термінів.

Змістовий модуль 4. Контроль 3 змістового модуля «Системне вивчення іменників I, II, III, IV, V відмін і прикметників I – II групи як засобу побудови анатомо-гістологічних термінів». Ознайомлення з прислівниками, які вживаються в медичній та фармацевтичній термінології. Загальний огляд займенників і числівників. Найуживаніші латинські і грецькі префікси, які беруть участь у термінотворенні.

2 модуль: Лексико-синтаксичне забезпечення вивчення латинської фармацевтичної та клінічної термінології

Змістовий модуль 1. Лексичне забезпечення вивчення теми «Рецептура».

Змістовий модуль 2. Лексичне забезпечення вивчення теми «Клінічна термінологія».

9.1. Конкретні цілі вивчення модуля (змістових модулів)

1 модуль: Фонетичне, лексико-граматичне забезпечення вивчення теми «Структура анатомо-гістологічних термінів»

Змістовий модуль 1. Фонетика. Структура анатомо-гістологічних термінів

Конкретні цілі:

- засвоїти латинський алфавіт, особливості вимови голосних, приголосних, буквосполучень;
- засвоїти правила складоподілу в латинській мові, правила довготи та короткості голосних, правила наголошування латинських медичних термінів;
- засвоїти граматичні категорії іменника латинською мовою;
- засвоїти правило про скорочену та повну словникову форму іменників;
- навчитися розпізнавати належність іменників до певної відміни;
- навчитися визначати основу іменників;
- засвоїти синтаксичну конструкцію «неузгоджене означення»;
- навчитися відбирати лексичний матеріал для моделювання термінів з неузгодженим означенням;
- навчитися відбирати граматичний матеріал для моделювання термінів з неузгодженим означенням;
- засвоїти базовий лексичний мінімум іменників I-V відміни

Змістовий модуль 2. Системне вивчення іменників I-II відміни та прикметників I – II групи.

Конкретні цілі:

- засвоїти граматичні категорії прикметника латинською мовою;
- засвоїти правило про скорочену та повну словникову форму прикметників першої-другої групи;
- навчитися розпізнавати належність прикметників до першої-другої групи;
- навчитися визначати основу прикметників першої-другої групи;
- засвоїти синтаксичну конструкцію «узгоджене означення»;
- навчитися узгоджувати та відмінювати прикметники першої-другої групи з іменниками;

- навчитися конструювати анатомо-гістологічні терміни та номенклатурні найменування, до складу яких входять прикметники першої-другої групи;
- знати три типи синтаксичних конструкцій та вміти їх розпізнавати: узгоджене означення, неузгоджене означення, змішана конструкція;
- знати базовий лексичний мінімум прикметників першої-другої групи.

Змістовий модуль 3. Системне вивчення іменників I, II, III, IV, V відмін і прикметників I – II групи як засобу побудови анатомо-гістологічних термінів.

Конкретні цілі:

- засвоїти родові та відмінкові закінчення іменників I- V відміни;
- засвоїти винятки щодо роду іменників I- V відміни;
- засвоїти типи відмінювання іменників III відміни;
- засвоїти відмінкові закінчення приголосного, голосного і мішаного типу іменників третьої відміни;
- засвоїти особливості відмінювання іменників на “-sis”, на “-ma”, винятків vas, vasis n та mater, tris f;
- засвоїти винятки щодо іменників чоловічого, жіночого, середнього роду III відміни.

Змістовий модуль 4. Контроль 3 змістового модуля «Системне вивчення іменників I, II, III, IV, V відмін і прикметників I – II групи як засобу побудови анатомо-гістологічних термінів». Ознайомлення з прислівниками, які вживаються в медичній та фармацевтичній термінології. Загальний огляд займенників і числівників. Найуживаніші латинські і грецькі префікси, які беруть участь у термінотворенні.

Конкретні цілі:

- засвоїти прислівники, які вживаються у медичній та фармацевтичній термінології;
- засвоїти займенники, які вживаються у медичній та фармацевтичній термінології;
- засвоїти числівники та числівникові префікси, які вживаються у медичній та фармацевтичній термінології;
- засвоїти найуживаніші латинські суфікси, які беруть участь у термінотворенні;
- засвоїти найуживаніші латинські і грецькі префікси, які беруть участь у термінотворенні.

2 модуль «Лексико-синтаксичне забезпечення вивчення латинської фармацевтичної та клінічної термінології»

Змістовий модуль 1. Лексичне забезпечення вивчення теми “Рецептура”.

Конкретні цілі:

- засвоїти основні правила оформлення латинської частини рецепта
- засвоїти основні рецептурні скорочення
- уміти прописувати рецепти у повній формі та з використанням рецептурних скорочень
- уміти розпізнавати частотні відрізки у назвах лікарських препаратів та розкривати їхню семантику
- засвоїти латинські назви твердих лікарських форм та знати особливості виписування рецептів на кожну форму
- засвоїти латинські назви м'яких лікарських форм та знати особливості виписування рецептів на кожну форму

- засвоїти латинські назви рідких лікарських форм та знати особливості виписування рецептів на кожен форму

Змістовий модуль 2. Клінічна термінологія.

Конкретні цілі:

- засвоїти греко-латинські початкові терміноелементи іменників I-V відміни та прикметників першої-другої групи, які беруть участь у конструюванні однослівних термінів-комполітів на позначення понять з різних клінічних дисциплін (внутрішні хвороби, хірургія, акушерство і гінекологія, психологія особистості, психодіагностика, генетична психологія, психіатрія тощо)
- засвоїти кінцеві терміноелементи іменників I-III відміни, які беруть участь у конструюванні однослівних термінів-комполітів на позначення понять з різних клінічних дисциплін (внутрішні хвороби, хірургія, акушерство і гінекологія, психологія особистості, психодіагностика, генетична психологія, психіатрія тощо)
- засвоїти алгоритм дії при оформленні фрагментів діагнозів чи розширених діагнозів латинською мовою з опорою на МКХ-10, роз-діл F00-F99 «Розлади психіки та поведінки»
- засвоїти основні скорочення, які можна використовувати при оформленні діагнозів латинською мовою
- уміти тлумачити клінічні однослівні терміни-комполіти з опорою на відомі початкові та кінцеві терміноелементи

-

9.2. Тематична структура модуля (змістових модулів)

1 модуль: Фонетичне, лексико-граматичне забезпечення вивчення теми «Структура анатомо-гістологічних термінів»

Змістовий модуль 1. Фонетика. Структура анатомо-гістологічних термінів

Тема 1. Фонетика. Алфавіт. Класифікація голосних і приголосних. Дифтонги.

Диграфи. Літеросполучення.

Конкретні цілі:

Уміти писати та вимовляти літери латинського алфавіту.

Знати особливості вимови голосних “i” et “y”.

Знати особливості вимови дифтонгів.

Знати особливості вимови диграфів.

Знати особливості вимови приголосних “c”, “k”, “l”, “s”, “x”, “z”

Знати особливості вимови буквосполучень “ngu”, “su”, “ti”, “qu”

Знати лексичний мінімум для ілюстрації вищеназваних особливостей вимови.

Тема 2. Фонетика. Складоподіл в латинській мові. Довгота і короткість голосних.

Наголос.

Конкретні цілі

Уміти ділити латинські слова на склади.

Уміти графічно позначати довготу чи короткість голосних в латинських словах.

Знати правила про довготу голосних.

Знати правила про короткість голосних.

Знати правила наголошування дво- та багатоскладових латинських слів.

Знати лексичний мінімум для ілюстрації правил стосовно довготи чи короткості голосних і постановки наголосу

Тема 3. Контроль змістового модуля «Фонетика». Система латинського іменника.

Грамматичні категорії. Словникова форма іменників. Неузгоджене означення.

Конкретні цілі

Засвоїти граматичні категорії іменника латинською мовою

Засвоїти правило про скорочену та повну словникову форму іменників.

Засвоїти правило про визначення належності іменників до певної відміни.

Засвоїти правило про визначення основи іменників.

Засвоїти синтаксичну конструкцію «неузгоджене означення».

Навчитися конструювати анатоμο-гістологічні терміни та номенклатурні найменування, до складу яких входить неузгоджене означення.

Засвоїти базовий лексичний мінімум іменників I-V відміни.

Змістовий модуль 2. Системне вивчення іменників I-II відміни та прикметників I – II групи.

Тема 4. Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Родові закінчення. визначення основи. Системне вивчення прикметників I групи. Узгоджене означення. Прикметники в грецькій мові (azygos). Родові та відмінкові закінчення дієприкметників минулого часу пасивного стану. Дієприкметники минулого часу пасивного стану в анатоμο-гістологічній термінології.

Конкретні цілі:

Засвоїти граматичні категорії прикметника латинською мовою.

Засвоїти правило про належність прикметників до першої групи.

Засвоїти правило про скорочену та повну словникову форму прикметників першої групи та дієприкметників минулого часу пасивного стану.

Засвоїти правило про визначення основи прикметників першої групи.

Засвоїти родові закінчення дієприкметників минулого часу пасивного стану.

Засвоїти відмінкові закінчення прикметників першої групи та дієприкметників минулого часу пасивного стану.

Засвоїти синтаксичну конструкцію «узгоджене означення».

Засвоїти алгоритм утворення синтаксичної конструкції «узгоджене означення».

Навчити конструювати терміни та номенклатурні найменування, до складу яких входить узгоджене означення.

Засвоїти базовий лексичний мінімум прикметників першої групи та дієприкметників минулого часу пасивного стану.

Тема 5. Прикметники II групи. Дієприкметники теперішнього часу активного стану.. Узгодження з іменниками. Використання прикметників II групи та дієприкметників теперішнього часу активного стану в анатоμο-гістологічній термінології. Словотвір. Лексика. Сталі вирази.

Конкретні цілі:

Засвоїти правило про належність прикметників до другої групи.

Засвоїти правило про родові закінчення прикметників другої групи трьох підгруп.

Засвоїти правило про скорочену та повну словникову форму прикметників другої групи трьох підгруп.

Засвоїти правило про визначення основи прикметників другої групи залежно від поділу на три підгрупи.

Засвоїти прикметники другої групи з суфіксами -iog, -ius.

Засвоїти родові та відмінкові закінчення дієприкметників теперішнього часу активного стану.

Навчитися узгоджувати та відмінювати прикметники другої групи та дієприкметники теперішнього часу активного стану з іменниками.

Навчитися конструювати терміни та номенклатурні найменування, до складу яких входять прикметники другої групи та дієприкметники теперішнього часу активного стану.

Засвоїти базовий лексичний мінімум прикметників другої групи та дієприкметників теперішнього часу активного стану.

Тема 6. Поняття “науковий термін”. Компонентний склад термінологічних одиниць. Морфологічна і синтаксична структура дво- і кількаслівних анатомічних термінів з різними типами означень. Контроль змістового модуля «Структура анатомо-гістологічних термінів».

Конкретні цілі:

Засвоїти порядок слів у кількаслівних термінологічних сполученнях з узгодженим означенням.

Засвоїти порядок слів у кількаслівних термінологічних сполученнях з неузгодженим означенням.

Засвоїти порядок слів у кількаслівних термінологічних сполученнях із змішаним типом синтаксичних конструкцій.

Засвоїти порядок слів у кількаслівних термінологічних сполученнях, утворених шляхом прийменникового керування.

Змістовий модуль 3. Системне вивчення іменників I, II, III, IV, V відмін і прикметників I – II групи як засобу побудови анатомо-гістологічних термінів.

Тема 7. Іменники I, II, IV, V відміни. Винятки з правила про рід. Парадигми іменників I, II, IV, V відміни. Прийменники, які керують Acc. et Abl.

Конкретні цілі:

Удосконалити навички розпізнавання іменників I, II, IV, V відміни.

Засвоїти відмінкові закінчення іменників I, II, IV, V відміни.

Засвоїти винятки з правила про рід іменників I, II, IV, V відміни.

Удосконалити навички узгодження та відмінювання прикметників першої групи та діеприкетників минулого часу пасивного стану з іменниками I, II, IV, V відміни та винятками з правила про рід.

Засвоїти прийменники, які керують Acc. et Abl.

Засвоїти алгоритм перекладу анатомо-гістологічних термінів і номенклатурних найменувань, до складу яких входять прийменники.

Засвоїти лексичний мінімум до теми та винятки щодо роду.

Тема 8. Іменники III відміни. Знаходження основи, парадигми всіх родів, типи відмінювання.

Конкретні цілі:

Засвоїти характерну ознаку іменників III відміни.

Засвоїти особливості запису словникової форми іменників III відміни.

Засвоїти правило рівноскладовості та нерівноскладовості іменників III відміни.

Засвоїти правило належності іменників III відміни до приголосного типу.

Засвоїти правило належності іменників III відміни до голосного типу.

Засвоїти правило належності іменників III відміни до мішаного типу.

Засвоїти відмінкові закінчення іменників III відміни приголосного типу.

Засвоїти відмінкові закінчення іменників III відміни голосного типу.

Засвоїти відмінкові закінчення іменників III відміни мішаного типу.

Навчитися узгоджувати та відмінювати прикметники першої групи та діеприкетники минулого часу пасивного стану з іменниками III відміни різних типів.

Засвоїти базовий лексичний мінімум іменників III відміни.

Тема 9. Прикметники другої групи та діеприкетники теперішнього часу активного стану (продовження). Прикметники вищого та найвищого ступенів порівняння в медичній термінології. Прикметники з неповними ступенями порівняння в медичній термінології. Суплетивні форми порівняння прикметників у медичній термінології. Лексика. Сталі вирази.

Конкретні цілі:

Удосконалити навички узгодження та відмінювання прикметників другої групи та діеприкетників теперішнього часу активного стану з іменниками усіх відмін.

Засвоїти правила утворення вищого та найвищого ступенів порівняння прикметників.

Засвоїти прикметники з неповними ступенями порівняння, які поширені у анатомічній термінології.

Навчитися моделювати анатомо-гістологічні терміни з прикметниками у різних ступенях порівняння.

Засвоїти базовий лексичний мінімум до теми.

Теми 10-11. Іменники чоловічого роду III відміни. Приголосний тип. Винятки. Лексика. Сталі вирази.

Конкретні цілі:

Засвоїти родові закінчення іменників чоловічого роду III відміни.

Засвоїти закономірності зміни частини основи відповідно до кожного родового закінчення.

Засвоїти винятки щодо чоловічого роду іменників III відміни

Засвоїти особливості відмінювання іменника *mater, tris f.*

Навчитися моделювати анатомо-гістологічні терміни з іменниками чоловічого роду III відміни та винятками з правила про рід з використанням синтаксичних конструкцій «узгоджене означення, неузгоджене означення, змішаний тип синтаксичних конструкцій»

Засвоїти базовий лексичний мінімум та винятки щодо роду відповідно до теми занять.

Теми 12-13. Іменники жіночого роду III відміни. Мішаний тип. Винятки щодо роду. Лексика. Сталі вирази.

Конкретні цілі:

Засвоїти родові закінчення іменників жіночого роду III відміни.

Засвоїти закономірності зміни частини основи відповідно до кожного родового закінчення.

Засвоїти винятки щодо жіночого роду іменників III відміни.

Навчитися моделювати анатомо-гістологічні терміни з іменниками жіночого роду та винятками з правила про рід з використанням синтаксичних конструкцій «узгоджене означення, неузгоджене означення, змішаний тип синтаксичних конструкцій»

Засвоїти базовий лексичний мінімум та винятки щодо роду відповідно до теми занять.

Тема 14. Іменники середнього роду III відміни. Голосний тип. Винятки. Лексика. Сталі вирази.

Конкретні цілі:

Засвоїти родові закінчення іменників середнього роду III відміни.

Засвоїти закономірності зміни частини основи відповідно до кожного родового закінчення.

Засвоїти винятки щодо середнього роду іменників III відміни.

Навчитися моделювати анатомо-гістологічні терміни з іменниками середнього роду та винятками з правила про рід з використанням синтаксичних конструкцій «узгоджене означення, неузгоджене означення, змішаний тип синтаксичних конструкцій»

Засвоїти базовий лексичний мінімум та винятки щодо роду відповідно до теми занять

Тема 15. Особливості відмінювання іменників грецького походження на “*sis*”, а також латинських слів типу *febris*. Особливості відмінювання слів середнього роду на – “*-ma*”. Особливості відмінювання слова *vas, vasis n.* Грецькі іменники першої відміни. Грецькі іменники другої відміни. Лексика. Сталі вирази.

Конкретні цілі:

Засвоїти особливості відмінювання іменників грецького походження на “-sis”.

Засвоїти особливості відмінювання іменників грецького походження на “-ma”.

Засвоїти особливості відмінювання іменника “vas, vasis n”.

Засвоїти грецькі іменники першої і другої відміни, вживані в анатомічній номенклатурі.

Навчитися моделювати анатомо-гістологічні терміни з вищеназваними іменниками.

Змістовий модуль 4. Контроль 3 змістового модуля «Системне вивчення іменників I, II, III, IV, V відмін і прикметників I – II групи як засіб побудови анатомо-гістологічних термінів». Ознайомлення з прислівниками, які вживаються в медичній та фармацевтичній термінології. Загальний огляд займенників і числівників. Найуживаніші латинські і грецькі префікси, які беруть участь у термінотворенні.

Тема 16. Повторення змістових модулів № 1, 2, 3, матеріал яких виноситься на підсумковий модульний контроль №1.

Конкретні цілі:

Вдосконалити навички орфографії, орфоєпії латинських анатомо-гістологічних термінів.

Вдосконалити навички двостороннього перекладу анатомо-гістологічних термінів з аналізом їхньої морфолого-синтаксичної структури.

Повторення лексичного мінімуму з розділу «Анатомо-гістологічна термінологія».

Тема 17. Підсумковий модульний контроль «Лексико-фонетичне і граматико-синтаксичне забезпечення теми: Фонетика. Структура анатомо-гістологічного терміну».

2 модуль «Лексико-синтаксичне забезпечення вивчення латинської фармацевтичної та клінічної термінології»

Змістовий модуль 1. Лексичне забезпечення вивчення теми “Рецептура”.

Тема 1. Рецепт. Структура рецепта. Граматична структура рецептурної фрази. Оформлення латинської частини рецепта. Моделі рецептурних приписів: розгорнуті і скорочені приписи рецептів. Латинська номенклатура лікарських форм. Додаткові написи в рецептах. Деякі відомості про займенники, що вживаються в рецептах. Скорочення в рецептах та читання скорочень.

Конкретні цілі:

Засвоїти структуру рецепта.

Засвоїти правила оформлення латинської частини рецепта.

Засвоїти правила виписування рецептів розгорнутої і стислої форми.

Мати уявлення про магістральні й офіційальні лікарські засоби.

Навчитися писати рецепти латинською мовою.

Навчитися читати рецепти латинською мовою та розуміти їх зміст.

Тема 2. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, які вказують на хімічний склад препарату; анатомічний, фізіологічний компонент; рослинний компонент. Назви груп лікарських препаратів за їхньою фармакологічною групою.

Конкретні цілі:

Засвоїти частотні відрізки, які вказують на хімічний склад препарату.

Засвоїти частотні відрізки, які несуть інформацію анатомічного або фізіологічного характеру.

Засвоїти частотні відрізки, які інформують про рослинний компонент.

Засвоїти поширені назви груп лікарських препаратів за їхньою фармакологічною дією.

Навчитися розпізнавати частотні відрізки у назвах препаратів та пояснювати їхнє значення.

Навчитися писати назви невідомих лікарських препаратів з опорою на відомі частотні відрізки.

Навчитися орфографічно правильно писати рецепти латинською мовою, використовуючи частотні відрізки.

Тема 3. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, які вказують на терапевтичний ефект: анальгетики, антипіретики, спазмолітики, антибіотики, анестезуючі та ферментні препарати.

Конкретні цілі:

Засвоїти частотні відрізки, які вказують на знеболювальну дію препарату.

Засвоїти частотні відрізки, які вказують на жарознижувальну дію препарату.

Засвоїти частотні відрізки, які вказують на належність до антибіотичних препаратів.

Засвоїти частотні відрізки, які вказують на належність до анестезуючих засобів.

Засвоїти частотні відрізки, які вказують на ферментні препарати.

Засвоїти частотні відрізки, які вказують на певну терапевтичну дію препарату.

Навчитися розпізнавати частотні відрізки у назвах препаратів та пояснювати їхнє значення.

Навчитися писати назви невідомих лікарських препаратів з опорою на відомі частотні відрізки.

Навчитися орфографічно правильно писати рецепти латинською мовою, використовуючи частотні відрізки.

Тема 4. Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів та сполук: латинські назви кислот, солей, оксидів, основ, складних ефірів, номенклатура органічної хімії тощо.

Конкретні цілі:

Засвоїти латинські назви хімічних елементів.

Засвоїти правила утворення латинських назв оксидів і основ.

Засвоїти правила утворення латинських назв солей.

Засвоїти правило утворення латинських назв складних ефірів.

Засвоїти правило утворення латинських назв кислот.

Засвоїти суфікси, які беруть участь в утворенні аніонів кисневих і безкисневих солей.

Засвоїти суфікси, які використовуються при утворенні назв органічних кислот, кисневмісних кислот з вищим та нижчим ступенем окиснення, безкисневих кислот.

Навчитися правильно позначати латинські назви хімічних сполук при виписуванні рецептів.

Теми 5-6. Виписування рецептів на тверді лікарські форми.

Конкретні цілі:

Засвоїти латинські назви твердих лікарських форм, які використовуються у медичній практиці.

Засвоїти особливості рецептурних прописів на тверді лікарські форми.

Навчити розпізнавати, на яку лікарську форму виписаний рецепт.

Засвоїти рецептурні кліше щодо способів приготування та уживання твердих лікарських форм.

Навчити виписувати рецепти на різні види твердих лікарських форм у повній формі та з використанням рецептурних скорочень.

Теми 7-8. Виписування рецептів на м'які лікарські форми.

Конкретні цілі:

Засвоїти латинські назви м'яких лікарських форм, які використовуються у медичній практиці.

Засвоїти особливості рецептурних прописів на м'які лікарські форми.

Навчитися розпізнавати, на яку лікарську форму виписаний рецепт.

Засвоїти рецептурні кліше щодо способів приготування та уживання м'яких лікарських форм.

Навчитися виписувати рецепти на різні види м'яких лікарських форм у повній формі та з використанням рецептурних скорочень.

Теми 9-10. Виписування рецептів на рідкі лікарські форми. Контроль змістового модуля з теми «Рецептура. Латинська частина рецепта. Основи фармацевтичної термінології».

Конкретні цілі:

Засвоїти латинські назви рідких лікарських форм, які використовуються у медичній практиці.

Засвоїти особливості рецептурних прописів на рідкі лікарські форми.

Навчитися розпізнавати, на яку лікарську форму виписаний рецепт.

Засвоїти рецептурні кліше щодо способів приготування та уживання рідких лікарських форм.

Навчитися виписувати рецепти на різні види рідких лікарських форм у повній формі та з використанням рецептурних скорочень.

Змістовий модуль 2. Клінічна термінологія.

Тема 11. Поняття про клінічну термінологію: початкові та кінцеві терміноелементи. Грецькі префікси та суфікси в клінічній термінології. Типові моделі утворення клінічних термінів. Грецькі початкові терміноелементи I відміни. Кінцеві терміноелементи I-III відміни.

Конкретні цілі:

Розуміти суть поняття «клінічна термінологія».

Засвоїти структуру однослівних клінічних термінів-комполітів.

Засвоїти алгоритм утворення однослівних клінічних термінів-комполітів.

Засвоїти типові моделі утворення однослівних клінічних термінів-комполітів.

Засвоїти грецькі суфікси та префікси, вживані у клінічній термінології.

Засвоїти грецькі початкові терміноелементи I відміни іменників.

Засвоїти кінцеві терміноелементи I-III відміни іменників.

Тема 12. Початкові терміноелементи іменників II відміни чоловічого та середнього роду. Структура багатослівних клінічних термінів з різними типами означень.

Конкретні цілі:

Засвоїти структуру багатослівних клінічних термінів.

Засвоїти грецькі початкові терміноелементи іменників II відміни чоловічого і середнього роду.

Засвоїти деякі монолексемні найменування хвороб та симптомів.

Вдосконалити навички конструювання однослівних термінів-комполітів на базі початкових терміноелементів іменників II відміни

Тема 13. Початкові терміноелементи іменників III відміни чоловічого роду. Переклад діагнозів з латинської мови. Оформлення фрагментів діагнозів/розширених діагнозів латинською мовою.

Конкретні цілі:

Засвоїти грецькі початкові терміноелементи іменників III відміни чоловічого роду.

Вдосконалити навички конструювання однослівних термінів-комполітів на базі початкових терміноелементів іменників III відміни чоловічого роду.

Ознайомлення з методикою оформлення фрагментів діагнозів/розширених діагнозів латинською мовою.

Ознайомлення з методикою перекладу латинських фрагментів діагнозів/розширених діагнозів українською мовою.

Засвоїти найуживаніші іменники, прикметники і дієприкметники, часто вживані при формулюванні клінічних діагнозів латинською мовою.

Тема 14. Початкові терміноелементи іменників III відміни жіночого і середнього роду. Найуживаніші скорочення в клінічній термінології.

Конкретні цілі:

Засвоїти грецькі початкові терміноелементи іменників III відміни жіночого і середнього роду.

Вдосконалити навички конструювання однослівних термінів-комполітів

на базі початкових терміноелементів іменників III відміни жіночого і середнього родів.

Засвоїти скорочення, вживані при оформленні фрагментів діагнозів/розширених діагнозів латинською мовою.

Засвоїти скорочення, вживані в науковому медичному дискурсі.

Тема 15. Початкові терміноелементи іменників IV- V відміни.

Конкретні цілі:

Засвоїти початкові терміноелементи іменників IV- V відміни.

Засвоїти алгоритм перекладу клінічних термінів з використанням початкових терміноелементів іменників IV-V відміни.

Вдосконалити навички оформлення фрагментів діагнозів/розширених діагнозів латинською мовою.

Тема 16. Початкові терміноелементи прикметників I - II групи.

Конкретні цілі:

Засвоїти початкові терміноелементи прикметників I- II групи.

Засвоїти алгоритм перекладу клінічних термінів з використанням початкових терміноелементів прикметників I-II групи.

Вдосконалити навички оформлення фрагментів діагнозів/розширених діагнозів латинською мовою.

Набути навичок розшифрування та перекладу діагнозів, оформлених з використанням допустимих скорочень.

Тема 17. Утворення термінів-назв патологічних станів, діагностики, характеристик обстеження хворого латинською та українською мовами з використанням греко-латинських афіксів. Підготовка до підсумкового модульного контролю №2.

Конкретні цілі:

Вдосконалення навичок конструювання клінічних термінів заданої складності латинською мовою.

Повторення початкових терміноелементів іменників I-V відміни.

Повторення кінцевих терміноелементів іменників I-III відміни.

Тема 18. Підсумковий модульний контроль № 2 «Лексико-синтаксичне забезпечення вивчення латинської фармацевтичної та клінічної термінології».

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

10.1 Модуль 1: Лексико-фонетичне і граматико-синтаксичне забезпечення теми: Фонетика. Структура анатомо-гістологічного терміну.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Аудиторні		Самостійна робота студента	Індиві дуальна робота
		Лекції	Практичні заняття		
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Лексико-фонетичне і граматико-синтаксичне забезпечення теми «Фонетика. Структура анатомо-гістологічного терміну».					
Змістовий модуль 1. Фонетика. Структура анатомо-гістологічних термінів.					
Тема 1. Фонетика. Алфавіт. Класифікація голосних і приголосних. Дифтонги. Диграфи. Літеросполучення.	2,5	-	2	0,5	
Тема 2. Фонетика. Складоподіл в латинській мові. Довгота і короткість голосних. Наголос.	2,5		2	0,5	
Тема 3. Контроль змістового модуля «Фонетика». Система латинського іменника. Граматичні категорії. Словникова форма іменників. Неузгоджене означення.	2,5		2	0,5	
Разом за змістовим модулем №1	7,5		6	1,5	
Змістовий модуль 2. Системне вивчення іменників I-II відміни та прикметників I – II групи.					

Тема 4. Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Родові закінчення. визначення основи. Системне вивчення прикметників 1 групи. Узгоджене означення. Прикметники в грецькій мові (azygos). Родові та відмінкові закінчення дієприкметників минулого часу пасивного стану. Дієприкметники минулого часу пасивного стану в анатомо-гістологічній термінології.	2,5	-	2	0,5	
Тема 5. Прикметники II групи. Дієприкметники теперішнього часу активного стану.. Узгодження з іменниками. Використання прикметників II групи та дієприкметників теперішнього часу активного стану в анатомо-гістологічній термінології. Словотвір. Лексика. Сталі вирази.	2,5	-	2	0,5	
Тема 6. Поняття “науковий термін”. Компонентний склад термінологічних одиниць. Морфологічна і синтаксична структура дво- і кількаслівних анатомічних термінів з різними типами означень. Контроль змістового модуля «Структура анатомо-гістологічних термінів».	2,5	-	2	0,5	
Разом за змістовим модулем 2	7,5	-	6	1,5	
Змістовий модуль 3. Системне вивчення іменників I, II, III, IV, V відмін і прикметників I – II групи як засобу побудови анатомо-гістологічних термінів.					
Тема 7. Іменники I, II, IV, V відміни. Винятки з правила про рід. Парадигми іменників I, II, IV, V відміни. Прийменники, які керують Acc. et Abl.	2,5	-	2	0,5	
Тема 8. Іменники III відміни. Знаходження основи, парадигми всіх родів, типи відмінювання.	2,5	-	2	0,5	
Тема 9. Прикметники другої групи та дієприкметники теперішнього часу активного стану (продовження). Прикметники вищого та найвищого ступенів порівняння в медичній термінології.	2,5	-	2	0,5	

Прикметники з неповними ступенями порівняння в медичній термінології. Суплетивні форми порівняння прикметників у медичній термінології. Лексика. Сталі вирази.					
Теми 10-11. Іменники чоловічого роду III відміни. Приголосний тип. Винятки. Лексика. Сталі вирази.	5,0	-	4	1,0	
Теми 12-13. Іменники жіночого роду III відміни. Мішаний тип. Винятки щодо роду. Лексика. Сталі вирази.	5,0	-	4	1,0	
Тема 14. Іменники середнього роду III відміни. Голосний тип. Винятки. Лексика. Сталі вирази.	2,5		2	0,5	
Тема 15. Особливості відмінювання іменників грецького походження на “sis”, а також латинських слів типу febris. Особливості відмінювання слів середнього роду на – “-ma.”. Особливості відмінювання слова vas, vasis n. Грецькі іменники першої відміни. Грецькі іменники другої відміни. Лексика. Сталі вирази.	2,5		2	0,5	
Разом за змістовим модулем 3	22,5		18	4,5	
Змістовий модуль 4. Контроль 3 змістового модуля «Системне вивчення іменників I, II, III, IV, V відмін і прикметників I – II групи як засіб побудови анатомо-гістологічних термінів». Ознайомлення з прислівниками, які вживаються в медичній та фармацевтичній термінології. Загальний огляд займенників і числівників. Найуживаніші латинські і грецькі префікси, які беруть участь у термінотворенні.					
Тема 16. Повторення змістових модулів № 1, 2, 3, матеріал яких вноситься на підсумковий модульний контроль №1.	3	-	2	1,0	
Тема 17. Підсумковий модульний контроль «Лексико-фонетичне і граматико-синтаксичне забезпечення теми: Фонетика. Структура анатомо-гістологічного терміну».	3,5	-	2	1,5	
Разом за змістовим модулем 4 + ПМК	6,5	-	4	2,5	

Усього за модулем №1 + ПМК	44	-	34	10	
----------------------------	----	---	----	----	--

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

10.2 Модуль 2: Лексико-синтаксичне забезпечення вивчення латинської фармацевтичної та клінічної термінології

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Аудиторні		Самостійна робота студента	Індиві дуальн
		Лекції	Практичні		
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Лексичне забезпечення вивчення теми “Рецептура”.					
Тема 1. Рецепт. Структура рецепта. Граматична структура рецептурної фрази. Оформлення латинської частини рецепта. Моделі рецептурних приписів: розгорнуті і скорочені приписи рецептів. Латинська номенклатура лікарських форм. Додаткові написи в рецептах. Деякі відомості про займенники, що вживаються в рецептах. Скорочення в рецептах та читання скорочень.	2,5	-	2	0,5	
Тема 2. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, які вказують на хімічний склад препарату; анатомічний, фізіологічний компонент; рослинний компонент. Назви груп лікарських препаратів за їхньою фармакологічною групою.	2,5	-	2	0,5	

Тема 3. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, які вказують на терапевтичний ефект: анальгетики, антипіретики, спазмолітики, антибіотики, анестезуючі та ферментні препарати	2,5	-	2	0,5	
Тема 4. Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів та сполук: латинські назви кислот, солей, оксидів, основ, складних ефірів, номенклатура органічної хімії тощо.	2,5	-	2	0,5	-
Теми 5-6. Виписування рецептів на тверді лікарські форми.	5,0	-	4	1,0	
Теми 7-8. Виписування рецептів на м'які лікарські форми.	5,0	-	4	1,0	
Теми 9-10. Виписування рецептів на рідкі лікарські форми. Контроль змістового модуля з теми «Рецептура. Латинська частина рецепта.	5,0	-	4	1,0	
Разом за змістовим модулем 1	25	-	20	5	
Змістовий модуль 2. Клінічна термінологія.					
Тема 11. Поняття про клінічну термінологію: початкові та кінцеві терміноелементи. Грецькі префікси та суфікси в клінічній термінології. Типові моделі утворення клінічних термінів. Грецькі початкові терміноелементи I відміни. Кінцеві терміноелементи I-III відміни.	2,5	-	2	0,5	
Тема 12. Початкові терміноелементи іменників II відміни чоловічого та середнього роду. Структура багатослівних клінічних термінів з різними типами означень.	2,5	-	2	0,5	
Тема 13. Початкові терміноелементи іменників III відміни чоловічого роду. Переклад діагнозів з латинської мови. Оформлення фрагментів діагнозів/розширених діагнозів латинською мовою.	2,5	-	2	0,5	

Тема 14. Початкові терміноелементи іменників III відміни жіночого і середнього роду. Найуживаніші скорочення в клінічній термінології.	2,5	-	2	0,5	
Тема 15. Початкові терміноелементи іменників IV-V відміни.	2,5	-	2	0,5	
Тема 16. Початкові терміноелементи прикметників I - II групи.	2,5	-	2	0,5	
Тема 17. Утворення термінів-назв патологічних станів, діагностики, характеристик обстеження хворого латинською та українською мовами з використанням греко-латинських афіксів. Підготовка до підсумкового модульного контролю №2	2,5	-	2	0,5	
Тема 18. Підсумковий модульний контроль № 2 «Лексико-синтаксичне забезпечення вивчення латинської фармацевтичної та клінічної термінології».	3,5	-	2	1,5	
Разом за змістовим модулем 2	21		16	5,0	
Індивідуальна робота (за наявності)	-				
Усього за модулем №2	46		36	10	

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ – не передбачено

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

12.1. Тематичний план практичних занять до модуля 1:Лексико-фонетичне і граматико-синтаксичне забезпечення теми: Фонетика. Структура анатоμο-гістологічного терміну.

1.	Фонетика. Алфавіт. Класифікація голосних і приголосних. Дифтонги. Диграфи. Літеросполучення.	2
2.	Фонетика. Складоподіл в латинській мові. Довгота і короткість голосних. Наголос.	2
3.	Контроль змістового модуля «Фонетика». Система латинського іменника. Граматичні категорії. Словникова форма. Неузгоджене означення.	2
4.	Граматичні категорії прикметника., поділ на групи. Родові закінчення, визначення основи. Системне вивчення прикметників I групи. Родові закінчення. Прикметники в грецькій мові (azygos). Родові та відмінкові закінчення дієприкметників	2

	минулого часу пасивного стану. Дієприкметники минулого часу пасивного стану в анатомо-гістологічній термінології.	
5.	Прикметники II групи. Дієприкметники теперішнього часу активного стану. Узгодження з іменниками. Використання прикметників II групи і дієприкметників теперішнього часу активного стану в анатомо-гістологічній термінології.	2
6.	Поняття «науковий термін». Компонентний склад термінологічних одиниць. Морфологічна і синтаксична структура дво- і кількаслівних анатомічних термінів з різними типами означень. Контроль змістового модуля «Структура анатомо-гістологічних термінів».	2
7.	Іменники I, II, IV, V відміни. Винятки з правила про рід. Парадигми іменників I, II, IV, V відміни. Прийменники, які керують Acc. et Abl.	2
8.	Іменники III відміни. Знаходження основи. Парадигми всіх родів, типи відмінювання.	2
9.	Прикметники другої групи так дієприкметники теперішнього часу активного стану (продовження). Прикметники вищого та найвищого ступенів порівняння в медичній термінології. Прикметники з неповними ступенями порівняння в медичній термінології. Суплетивні форми порівняння прикметників у медичній термінології. Лексика. Сталі вирази.	2
10-11.	Іменники чоловічого роду III відміни. Приголосний тип. Винятки. Лексика. Сталі вирази.	4
12-13.	Іменники жіночого роду III відміни. Мішаний тип. Винятки щодо роду. Лексика. Сталі вирази.	4
14.	Іменники середнього роду III відміни. Голосний тип. Винятки щодо роду. Лексика. Сталі вирази.	2
15.	Особливості відмінювання іменників грецького походження на “sis”, а також латинських слів типу febris. Особливості відмінювання слів середнього роду на – “-ma.”. Особливості відмінювання слова vas, vasis n. Грецькі іменники першої відміни. Грецькі іменники другої відміни. Лексика. Сталі вирази.	2
16.	Повторення змістових модулів № 1, 2, 3, матеріал яких виноситься на підсумковий модульний контроль №1.	2
17.	Підсумковий модульний контроль «Лексико-фонетичне і граматико-синтаксичне забезпечення теми: Фонетика. Структура анатомо-гістологічного терміну».	2
Всього		34 год.

12.2. Тематичний план практичних занять до модуля 2: Лексико-синтаксичне забезпечення вивчення латинської фармацевтичної та клінічної термінології.

№ п/п	Назва теми	К-сть год.
1.	Рецепт. Структура рецепта. Граматична структура рецептурної фрази. Оформлення латинської частини рецепта. Моделі рецептурних приписів: розгорнуті і скорочені приписи рецептів. Латинська номенклатура лікарських форм. Додаткові написи в	2

	рецептах. Деякі відомості про займенники, що вживаються в рецептах. Скорочення в рецептах та читання скорочень.	
2.	Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, які вказують на хімічний склад препарату; анатомічний, фізіологічний компонент; рослинний компонент. Назви груп лікарських препаратів за їхньою фармакологічною групою.	2
3.	. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, які вказують на терапевтичний ефект: анальгетики, антипіретики, спазмолітики, антибіотики, анестезуючі та ферментні препарати.	2
4.	Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів та сполук: латинські назви кислот, солей, оксидів, основ, складних ефірів, номенклатура органічної хімії тощо.	
5-6.	Виписування рецептів на тверді лікарські форми.	2
7-8.	Виписування рецептів на м'які лікарські форми.	4
9-10.	Виписування рецептів на рідкі лікарські форми. Контроль змістового модуля з теми «Рецептура. Латинська частина рецепта. Основи фармацевтичної термінології».	4
11.	Поняття про клінічну термінологію: початкові та кінцеві терміноелементи. Грецькі префікси та суфікси в клінічній термінології. Типові моделі утворення клінічних термінів. Грецькі початкові терміноелементи I відміни. Кінцеві терміноелементи I-III відміни.	2
12.	Початкові терміноелементи іменників II відміни чоловічого та середнього роду. Структура багатослівних клінічних термінів з різними типами означень.	2
13.	Початкові терміноелементи іменників III відміни чоловічого роду. Переклад діагнозів з латинської мови. Оформлення фрагментів діагнозів/розширених діагнозів латинською мовою.	2
14.	Початкові терміноелементи іменників III відміни жіночого і середнього роду. Найуживаніші скорочення в клінічній термінології.	2
15.	Початкові терміноелементи іменників IV- V відміни.	2
16.	Початкові терміноелементи прикметників I - II групи.	2
17.	Утворення термінів-назв патологічних станів, діагностики, характеристик обстеження хворого латинською та українською мовами з використанням греко-латинських афіксів. Підготовка до підсумкового модульного контролю №2.	2
18.	Підсумковий модульний контроль № 2 «Лексико-синтаксичне забезпечення вивчення латинської фармацевтичної та клінічної термінології».	2
Всього		36 год.

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

13.1. Тематичний план самостійної роботи до підсумкового модульного контролю №1:

Лексико-фонетичне і граматико-синтаксичне забезпечення теми: Фонетика. Структура анатоμο-гістологічного терміну

№ п/п	Назва теми	К-сть год.
1.	Фонетика. Алфавіт. Класифікація голосних і приголосних. Дифтонги. Диграфи. Літеросполучення.	0,5
2.	Фонетика. Складоподіл в латинській мові. Довгота і короткість	0,5

	голосних. Наголос.	
3.	Контроль змістового модуля «Фонетика». Система латинського іменника. Граматичні категорії. Словникова форма. Неузгоджене означення.	0,5
4.	Граматичні категорії прикметника., поділ на групи. Родові закінчення, визначення основи. Системне вивчення прикметників I групи. Родові закінчення. Прикметники в грецькій мові (azygos). Родові та відмінкові закінчення дієприкметників минулого часу пасивного стану. Дієприкметники минулого часу пасивного стану в анатомо-гістологічній термінології.	0,5
5.	Прикметники II групи. Дієприкметники теперішнього часу активного стану. Узгодження з іменниками. Використання прикметників II групи і дієприкметників теперішнього часу активного стану в анатомо-гістологічній термінології.	0,5
6.	Поняття «науковий термін». Компонентний склад термінологічних одиниць. Морфологічна і синтаксична структура дво- і кількаслівних анатомічних термінів з різними типами означень. Контроль змістового модуля «Структура анатомо-гістологічних термінів».	0,5
7.	Іменники I,II,IV,V відміни. Винятки з правила про рід. Парадигми іменників I,II,IV,V відміни. Прийменники, які керують Acc. et Abl.	0,5
8.	Іменники III відміни. Знаходження основи. Парадигми всіх родів, типи відмінювання.	0,5
9.	Прикметники другої групи так дієприкметники теперішнього часу активного стану (продовження). Прикметники вищого та найвищого ступенів порівняння в медичній термінології. Прикметники з неповними ступенями порівняння в медичній термінології. Суплетивні форми порівняння прикметників у медичній термінології. Лексика. Сталі вирази.	0,5
10-11.	Іменники чоловічого роду III відміни. Приголосний тип. Винятки. Лексика. Сталі вирази.	1,0
12-13.	Іменники жіночого роду III відміни. Мішаний тип. Винятки щодо роду. Лексика. Сталі вирази.	1,0
14.	Іменники середнього роду III відміни. Голосний тип. Винятки щодо роду. Лексика. Сталі вирази.	0,5
15.	Особливості відмінювання іменників грецького походження на “sis”, а також латинських слів типу febris. Особливості відмінювання слів середнього роду на – “-ma.”. Особливості відмінювання слова vas,vasis n. Грецькі іменники першої відміни. Грецькі іменники другої відміни.Лексика. Сталі вирази.	0,5
16.	Повторення змістових модулів № 1, 2, 3, матеріал яких вноситься на підсумковий модульний контроль №1.	0,5
17.	Підсумковий модульний контроль «Лексико-фонетичне і граматико-синтаксичне забезпечення теми: Фонетика. Структура анатомо-гістологічного терміну».	2,0
Всього		10 год.

13.2. Тематичний план самостійної роботи до підсумкового модульного контролю №2: Лексико-синтаксичне забезпечення вивчення латинської фармацевтичної та клінічної термінології.

№ п/п	Назва теми	К-сть год.
1.	Рецепт. Структура рецепта. Граматична структура рецептурної фрази. Оформлення латинської частини рецепта. Моделі рецептурних приписів: розгорнуті і скорочені приписи рецептів. Латинська номенклатура лікарських форм. Додаткові написи в рецептах. Деякі відомості про займенники, що вживаються в рецептах. Скорочення в рецептах та читання скорочень.	0,5
2.	Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, які вказують на хімічний склад препарату; анатомічний, фізіологічний компонент; рослинний компонент. Назви груп лікарських препаратів за їхньою фармакологічною групою.	0,5
3.	Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, які вказують на терапевтичний ефект: анальгетики, антипіретики, спазмолітики, антибіотики, анестезуючі та ферментні препарати.	0,5
4.	Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів та сполук: латинські назви кислот, солей, оксидів, основ, складних ефірів, номенклатура органічної хімії тощо.	0,5
5-6.	Виписування рецептів на тверді лікарські форми.	1,0
7-8.	Виписування рецептів на м'які лікарські форми.	1,0
9-10.	Виписування рецептів на рідкі лікарські форми. Контроль змістового модуля з теми «Рецептура. Латинська частина рецепта. Основи фармацевтичної термінології».	1,0
11.	Поняття про клінічну термінологію: початкові та кінцеві терміноелементи. Грецькі префікси та суфікси в клінічній термінології. Типові моделі утворення клінічних термінів. Грецькі початкові терміноелементи I відміни. Кінцеві терміноелементи I-III відміни.	0,5
12.	Початкові терміноелементи іменників II відміни чоловічого та середнього роду. Структура багатослівних клінічних термінів з різними типами означень.	0,5
13.	Початкові терміноелементи іменників III відміни чоловічого роду. Переклад діагнозів з латинської мови. Оформлення фрагментів діагнозів/розширених діагнозів латинською мовою.	0,5
14.	Початкові терміноелементи іменників III відміни жіночого і середнього роду. Найуживаніші скорочення в клінічній термінології.	0,5
15.	Початкові терміноелементи іменників IV- V відміни.	0,5
16.	Початкові терміноелементи прикметників I - II групи.	0,5
17.	Утворення термінів-назв патологічних станів, діагностики, характеристик обстеження хворого латинською та українською мовами з використанням греко-латинських афіксів. Підготовка до підсумкового модульного контролю №2.	0,5
18.	Підсумковий модульний контроль № 2 «Лексико-синтаксичне забезпечення вивчення латинської фармацевтичної та клінічної термінології».	1,5
Всього		10 год.

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ - не передбачено

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

15.1. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ №1

1. Особливості вимови та написання літери «і» та «у».
2. Особливості вимови дифтонгів і диграфів.
3. Особливості вимови приголосних «с, s, x, z».
4. Вживання літери «k» у медичній термінології.
5. Особливості вимови буквосполучень «ti, qu, ngu, su».
6. Правила наголошування в латинській мові.
7. Правила визначення довготи голосних.
8. Правила визначення короткості голосних.
9. Словникова форма іменників (скорочена і повна).
10. Знаходження основи іменників.
11. Визначення належності іменників до певної відміни.
12. Родові та відмінкові закінчення іменників I-V відміни.
13. Винятки щодо роду іменників I-V відміни.
14. Приголосний, голосний та мішаний типи іменників третьої відміни.
14. Родові та відмінкові закінчення прикметників першої групи.
15. Словникова форма прикметників першої групи.
16. Знаходження основи прикметників першої групи.
17. Дієприкметники минулого часу пасивного стану в анатомо-гістологічній термінології.
18. Прикметники другої групи: родові закінчення, словникова форма, знаходження основи, відмінювання.
19. Дієприкметники теперішнього часу активного стану в анатомо-гістологічній термінології.
14. Синтаксична конструкція «узгоджене означення».
15. Синтаксична конструкція «неузгоджене означення».
16. Алгоритм узгодження прикметників/дієприкметників з іменниками будь-якої відміни.
17. Морфологічна структура багатослівних анатомо-гістологічних термінів.

15.2. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ №2

1. Структура простого і складного рецепта.
2. Граматична структура рецептурного рядка.
3. Магістральні і офіційні рецептурні прописи.
4. Основні рецептурні скорочення.
5. Розгорнутий та нерозгорнутий спосіб виписування рецептів.
6. Латинські назви хімічних елементів відповідно до Міжнародної хімічної номенклатури.
7. Латинські назви оксидів і основ.
8. Латинські назви солей і складних етерів.
9. Латинські назви кисневих, безкисневих і органічних кислот.
10. Частотні відрізки в назвах лікарських засобів та їхнє семантичне навантаження.
11. Латинські тривіальні назви лікарських засобів.
12. Класифікація лікарських форм.
13. Характеристика та особливості виписування твердих лікарських форм.
14. Характеристика та особливості виписування м'яких лікарських форм.
15. Характеристика та особливості виписування рідких лікарських форм.
16. Визначення поняття «клінічний термін»
17. Визначення поняття «початковий терміноелемент».

18. Визначення поняття «кінцевий терміоелемент».
19. Структура однослівних клінічних термінів-композитів.
20. Початкові терміоеlementи іменників I-V відміни.
21. Початкові терміоеlementи прикметників першої-другої групи.
22. Кінцеві терміоеlementи іменників I-III відміни.
23. Визначення поняття «діагноз».
24. Алгоритм дій при оформленні фрагментів діагнозів/розширених діагнозів латинською мовою.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

16.1. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ №1

1. Називати у словниковій формі іменники та прикметники відповідно до активного лексичного мінімуму кожного практичного заняття.
2. Перекладати латинською мовою багатослівні анатоμο-гістологічні терміни заданої складності.
3. Перекладати з латинської мови багатослівні анатоμο-гістологічні терміни.
4. Узгоджувати та відмінювати прикметники першої-другої групи/дієприкметники минулого часу пасивного стану та дієприкметники теперішнього часу активного стану з іменниками I-V відміни.

16.2. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ №2

1. Виписувати латинською мовою рецепти заданої складності на лікарські препарати у повній формі
2. Виписувати латинською мовою рецепти заданої складності на лікарські препарати з використанням рецептурних скорочень.
3. Читати рецепти, написані з використанням рецептурних скорочень, та перекладати їх українською мовою.
4. Аналізувати структуру конкретного рецепта (за вказівкою викладача).
5. Знати у словниковій формі фармацевтичні терміни в межах активного запасу лексики залежно від конкретного практичного заняття.
6. Конструювати однослівні клінічні терміни латинською мовою, використовуючи відомі початкові та кінцеві терміоеlementи.
7. Аналізувати задані однослівні клінічні терміни-композити відповідно до відомих термінотворчих компонентів.
8. Вміти записувати українізовані однослівні терміни-композити латинською мовою.
9. Вміти перекладати фрагменти діагнозів латинською мовою.

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Методи усного контролю: фронтальне опитування, індивідуальне опитування.

Методи письмового контролю: контрольні тестові завдання, позааудиторна самостійна письмова робота (домашнє завдання).

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми, під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і вони не входять до структури практичного заняття.

Перевірка знань студентів здійснюється за допомогою усного фронтального та індивідуального опитування, вирішування тестових завдань різного ступеня складності, перевірки правильності виконання позааудиторних завдань. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали.

Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється після їх завершення відповідно до програми, з умовами якої студенти ознайомлюються на початку навчального року, у вигляді письмових тестів. Головним завданням заключного модульного контролю у процесі навчання латинської мови передусім є визначення та оцінювання рівня сформованості навичок і вмінь розуміння та конструювання термінів з використанням латино-грецьких компонентів.

Підсумковий модульний контроль проводиться після завершення відповідного ступеня навчання латинської мови на I курсі на останньому занятті у першому і другому навчальних семестрах.

За формою організації є індивідуальним, за характером оформлення відповіді – письмовим; за використанням мов – двомовним. За умов дистанційного навчання – модульний контроль проводиться в усній формі.

Засобом організації контролю є тестовий контроль, який забезпечує об'єктивну реалізацію мети.

Тести для підсумкового модульного контролю є лінгводидактичними, підготовленими згідно вимог програми, дозволяють виявити в студентів рівень їх термінологічної компетенції та оцінити результати за заздалегідь розробленими критеріями.

Пропоновані тести передбачають два варіанти очікуваної відповіді: вибіркову та конструйовану. Вибіркова відповідь – це переважно множинний вибір (вибір з кількох варіантів), конструйована відповідь передбачає моделювання анатомо-гістологічних, клінічних, фармацевтичних термінів на основі сформованої граматичної компетенції.

Відповіді фіксуються студентом на бланку тестових завдань. Результати, отримані під час тестування, підлягають кількісному підрахунку, на основі якого виставляється оцінка знань студента. Кожне тестове завдання оцінюється в 1 бал. Бали нараховуються за кількістю правильних відповідей. Максимальна кількість набраних балів становить 80, мінімально допустима – 50.

Отримані за підсумковий модульний контроль бали додаються до суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), після чого виводиться загальна оцінка за модуль.

Кількість балів, яку студент набрав з латинської мови за два семестри, визначається як середнє арифметичне кількості балів за два модулі.

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Оцінювання дисципліни є рейтинговим та визначається з урахуванням поточної освітньої діяльності студента (з урахуванням тем самостійної роботи та ІНДР) та результатів підсумкового модульного контролю. Оцінювання здійснюється з позицій дотримання академічної доброчесності, ґрунтоване на чинних нормативних документах. Береться до уваги своєчасна здача завдань самостійного опрацювання, індивідуальної роботи, змістових та підсумкового модулів.

Розподіл балів, які присвоюються студентам

Критерії оцінювання компетенції студентів, що вивчають латинську мову, базуються на таких позиціях:

- 1) змістовність: відповідність темі, розкриття теми, обґрунтованість відображення намірів та форм їх реалізації;
- 2) когерентність: логічність викладу, чіткість структури, зв'язність

висловлювань, реалізація комунікативного наміру;

3) термінологічна адекватність: використання термінів і номенклатурних найменувань відповідно до комунікативного наміру;

4) граматична коректність: дотримання основних граматичних правил та синтаксичних конструкцій, правильність вживання різноманітних граматичних структур;

5) відповідність фонетичним нормам: правильність орфографії, вимови та наголошування термінів.

Оцінювання успішності навчання студентів здійснюється за національною шкалою – «5», «4», «3», «2» та шкалою ECTS – A, B, C, D, E, FX, F.

Максимальна кількість балів, що надається студентам при засвоєнні кожного модулю (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за результатами модульного підсумкового контролю – 80 балів. Таким чином, частки результатів оцінювання поточної навчальної діяльності і підсумкового модульного контролю становлять відповідно 60% та 40%.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені у процесі вивчення теми. Студент повинен отримати оцінку з кожної теми. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі. Вага кожної теми у межах одного модуля в балах є однаковою. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття та за виконану індивідуальне завдання (за наявності). Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну діяльність під час вивченні навчальної дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем з додаванням балів за підсумковий модульний контроль здобувача, але не більше 200 балів.

Розподіл балів, які присвоюються студентам

Номер модуля/кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 45/1,5	4 (№№ 1-4)	16	7,5	6	4,5	0	-	72
Модуль 2 45/1,5	2 (№№ 1-2)	17	7	5,6	4,2	0	1	71,4

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля №1, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці «задовільно» на кожному занятті. і становить **72 бали = 16 x 4,5 = 72**

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля №2, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці «задовільно» на кожному занятті, і становить **71,4 бали** = 17 x 4,2 = 71,4

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля №1, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці «відмінно» на кожному занятті, і становить **120 балів**, а саме: модульний контроль №1 = 16 x 7,5. **Максимальна кількість балів**, яку може набрати студент при вивченні модуля №2 вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці «відмінно» на кожному занятті, та кількості балів за виконане індивідуальне завдання і становить **120 балів**, а саме: модульний контроль №2 = 17 x 7 (119) +1 (виконання ідивідуального завдання).

Оцінювання модульних контролів проводиться відповідно до розроблених та затверджених кафедрою критеріїв. Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав **не менше 50 балів**; максимальна кількість балів за модульний контроль становить **80 балів**.

Бали з дисципліни конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як наведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1 Базова

1. Латинська мова та основи медичної термінології: підручник / Л.Ю. Смольська, П.А. Содомора, Д.Г. Шега, В.Г. Синиця та ін. — 4-е видання. - Київ: Медицина, 2019. – 472 с.
2. Studeamus Linguae Latinae: комплекс лексико-граматичних і тестових завдань (навчальний посібник) / Синиця В.Г., Рак О.М., Гешко Н.Я.. – Чернівці, 2010. – 154 с.
3. Основи лікарської рецептури: комплекс лексико-граматичних і тестових завдань/ за ред. Синиці В.Г. – Чернівці, 2008. – 265 с.
4. Синиця В.Г. Клінічна термінологія: комплекс лексико-граматичних і тестових завдань з клінічної термінології (навчальний посібник). – Чернівці, 2016. – 166 с.
5. Телеки М. М., Синиця В. Г., Рак О. М., Томка І. Е. Grammatica linguae Latinae in schematis et tabellis: навч. пос. / Чернівці: Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет», 2017. 150 с.

19.2 Допоміжна

1. Латинська мова з основами рецептури і клінічної термінології/ Беляєва О.М., Сологор І.М.. – Київ: Медицина, 2011. – 256 с.

19.3 Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України - www.mon.gov.ua
2. Міністерство охорони здоров'я України –<http://www.moz.gov.ua/ua/>;
<http://mozdocs.kiev.ua/>
3. Буковинський державний медичний університет - <http://www.bsmu.edu.ua/>;
<http://moodle.bsmu.edu.ua/>

УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

Синиця В.Г., доцент кафедри іноземних мов, кандидат філологічних наук

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ І. В. Геруш
“ 17 ” _____ 2021 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни
«ЛАТИНСЬКА МОВА ТА МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ»

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність 225 Медична психологія

Освітній ступінь магістр

Курс навчання 1

Форма навчання денна

Кафедра іноземних мов

Схвалено на методичній нараді кафедри іноземних мов 30 серпня 2021 року, протокол № 2

Завідувач кафедри

(Рак О.М.)

Схвалено предметною методичною комісією з суспільних та гуманітарних дисциплін 31 серпня 2021 року протокол №1

Голова предметної методичної комісії

(Зорій Н.І.)